

Kunstzinnige vorming 2005 en 2007

Centraal Bureau voor de Statistiek

**KUNST
CONNECTIE**

branchevereniging voor
kunsteducatie en kunstbeoefening

Den Haag/Heerlen, 2009

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
**	= nader voorlopig cijfer
x	= geheim
–	= nihil
–	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2007–2008	= 2007 tot en met 2008
2007/2008	= het gemiddelde over de jaren 2007 tot en met 2008
2007/'08	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2007 en eindigend in 2008
1997/'98–2007/'08	= boekjaar enz. 1997/'98 tot en met 2007/'08

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Kunstconnectie, branchevereniging voor kunsteducatie en kunstbeoefening

Lucasbolwerk 11
3512 EH Utrecht
Tel.: (030) 230 37 40
Fax: (030) 230 37 49
E-mail: info@kunstconnectie.nl
Website: www.kunstconnectie.nl

Prepress en druk

Centraal Bureau voor de Statistiek – Grafimedia

Ontwerp

TelDesign, Rotterdam

Inlichtingen

Tel.: (088) 570 70 70
Fax: (070) 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl
Fax: (045) 570 62 68

Internet

www.cbs.nl

Prijzen zijn excl. administratie- en verzendkosten.

Prijs: € 6,10

ISBN: 978-90-357-1978-1

Oplage: 800 exemplaren

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen, 2009.

Verveelvoudiging is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Inhoud

Verantwoording	4
1. Samenvatting	5
2. Figuren	9
3. Tabellen	12
Gebruikte begrippen	21

Verantwoording

Het rapport 'Kunstzinnige Vorming 2005 en 2007' heeft tot doel een cijfermatig overzicht te geven van de kunstzinnige vorming in Nederland. Het gaat hierbij om kunstzinnige vorming die buiten schoolverband gegeven wordt door muziekscholen, creativiteitscentra en gecombineerde instellingen (de eerste lijn). Net als in voorgaande jaren zijn ook instellingen met uitsluitend steunfunctie activiteiten (de tweede lijn) meegenomen in het onderzoek.

Dit is een onderzoek gehouden door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in samenwerking met Kunstconnectie, de branchevereniging voor kunsteducatie en kunstbeoefening.

De gegevens voor dit onderzoek zijn verkregen door middel van een schriftelijke enquête onder de instellingen voor kunstzinnige vorming.

De respons was laag. In 2005 en 2007 bedroegen de responspercentages respectievelijk 37 procent en 33 procent.

Door de instellingen die respondeerden werden bovendien niet altijd de vragenformulieren volledig ingevuld. Hiermee dient bij het interpreteren van de uitkomsten rekening te worden gehouden.

De gedeeltelijk ontbrekende informatie is geschat op basis van sterke samenhangen met bekende gegevens uit voorgaande onderzoeken. De instellingen die helemaal niet gereageerd hebben zijn geschat op basis van landelijke gemiddelden van vergelijkbare instellingen.

Voor een beknopt overzicht van het huidige onderzoek kunt u de samenvatting raadplegen. Uitgebreide informatie vindt u in de figuren en tabellen volgend op de samenvatting. Om de gegevens vergelijkbaar te houden met eerdere jaren hebben de tabellen, figuren en cijfers alleen betrekking op muziekscholen, creativiteitscentra en gecombineerde instellingen.

De gegevens over de instellingen met uitsluitend een steunfunctie zijn in een aparte tabel gepresenteerd (tabel 12).

In de samenvatting is deels gebruik gemaakt van informatie die is gepubliceerd op Statline.

Voor meer gedetailleerde informatie en tijdreeksen kan het Internet worden geraadpleegd op www.cbs.nl onder het thema 'vrije tijd en cultuur'.

Sinds enige tijd biedt het CBS een nieuwe service aan. Deze nieuwe service betreft een nieuwsbrief over cijfers op het gebied van Cultuur. De nieuwsbrief verschijnt zodra er nieuwe cijfers of publicaties op het gebied van Cultuur door het CBS worden gepubliceerd of uitgegeven. Mocht u belangstelling hebben voor deze nieuwsbrief dan kunt u dat kenbaar maken via het mailadres SectorBSVCultuur@cbs.nl. U ontvangt dan vanaf dat moment de nieuwsbrief bij het verschijnen van nieuwe publicaties.

1. Samenvatting

In 2007 waren er 245 muziekscholen, creativiteitscentra en gecombineerde instellingen. Dat aantal is sinds 1991 niet veel gewijzigd. Desondanks hebben zich een aantal belangrijke veranderingen voorgedaan. Instellingen fuseerden, waardoor het aantal instellingen afnam, terwijl er ook weer nieuwe instellingen werden waargenomen. Het aantal muziekscholen is binnen deze instellingen met ruim een kwart sterk gedaald (van 147 in 1991 tot 108 in 2007), terwijl het aantal gecombineerde instellingen bijna verdubbelde (van 41 naar 79). Het aantal creativiteitscentra bleef in deze periode vrijwel gelijk (ca. 60). Deze veranderingen zijn deels het gevolg van verschuivingen tussen de typen instellingen. Zo zijn er muziekscholen die tegenwoordig cursussen als drama, literatuur en audiovisuele vorming bieden terwijl sommige creativiteitscentra muziek- en dansonderwijs introduceerden.

Het aantal leerlingen en cursisten dat zich heeft ingeschreven voor een cursus bij een van de instellingen is vooral sinds eind jaren negentig sterk gestegen. Zo bedroeg dit aantal toen ca. 380 duizend, in 2007 is dit aantal met bijna 100 duizend toegenomen tot 476 duizend.

Deze toename wordt vooral veroorzaakt door het aantal inschrijvingen aan de gecombineerde instellingen. Aan het begin van de jaren negentig hadden deze instellingen zo'n 135 duizend deelnemers, in 2007 waren dat er 238 duizend. Het aantal leerlingen en cursisten aan muziekscholen daalde in dezelfde periode licht, van een kleine 200 duizend aan het begin van de jaren negentig tot 175 duizend in 2007. Het aantal inschrijvingen aan de creativiteitscentra echter is in deze periode met ruim 60 duizend vrijwel gelijk gebleven.

In de hele sector kunstzinnige vorming levert in 2007 muziek- en dansonderwijs met drie kwart van het totale aantal inschrijvingen het grootste aandeel en dat onderwijs wordt vooral door jongeren gevolgd. Circa 70 procent van de deelnemers is jonger dan 18 jaar. Beeldende vorming heeft ongeveer 15 procent van het aantal inschrijvingen en trekt vooral volwassenen; drie kwart is 18 jaar of ouder. Drama vormt na muziek, dans en beeldende vorming de grootste groep (ca. 7 procent). Ook hier zijn het vooral de jongeren die deelnemen; drie kwart is jonger dan 18 jaar.

Sinds het begin van de jaren negentig zijn dans en drama in populariteit toegenomen ten koste van het muziekonderwijs en cursussen beeldende kunst. Zo is het aandeel dans- en dramaonderwijs de afgelopen decennia verdubbeld van 10 procent tot 20 procent terwijl in dezelfde periode het aandeel van de disciplines muziek en beeldende kunst daalde van circa 85 procent naar 75 procent.

Het arbeidsvolume van het personeel was in 2005 en 2007 respectievelijk 4 579 en 4 676 mensjaren. De licht opwaartse trend, die zich reeds vanaf het midden van de jaren negentig voordoet, wordt hiermee voortgezet. Deze trend wordt vooral veroorzaakt door

Staat 1
Kerngegevens kunstzinnige vorming ¹⁾

	Eenheid	1991	1995	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Instellingen	1	253	250	244	240	235	235	237	245
Leerlingen en cursisten	1 000	348	380	379	384	412	430	448	476
w.o. jeugd	%	60	65	65	67	61	61	65	63
Mensjaren personeel	1	4 485	4 275	4 375	4 407	4 499	4 606	4 579	4 676
w.o. onderwijzend	%	76	70	70	70	68	67	61	63
Baten	mln euro	167	189	203	212	242	266	296	309
w.o. subsidies	%	70	69	67	68	63	63	64	64
les- en cursusgeld	%	26	28	28	28	28	28	27	27

¹⁾ Vanaf 1991 de Kunstconnectie/CBS gegevens.

een toename van het arbeidsvolume bij de gecombineerde instellingen, want zowel de muziekscholen als de creativiteitscentra laten een dalende trend zien in het aantal mens-jaren personeel.

Het onderwijzend personeel is nog steeds goed voor het grootste deel van het arbeidsvolume, maar het onderwijsondersteunend personeel is wel een steeds belangrijker plaats gaan innemen. Het aandeel van het onderwijsondersteunend personeel in het totale arbeidsvolume nam vanaf het begin van de jaren negentig toe van een kwart tot ruim een derde in 2005 en 2007.

De totale baten en lasten bedroegen in 2005 en 2007 respectievelijk 296 en 309 miljoen euro waarmee de groei van de baten en lasten, die zich de afgelopen twee decennia voordeed, onverminderd doorgaat. Sinds 1991 is er sprake van bijna een verdubbeling. De belangrijkste baten bestaan uit gemeentelijke subsidies (ruim 60 procent). Les- en cursusgeldten vormen met een kwart van de baten de tweede belangrijke bron van inkomsten. De uitgaven worden voor meer dan 70 procent bepaald door personeelskosten.

Muziekscholen vormen in 2005 en 2007 ca. 45 procent van het aantal instellingen, terwijl ca. 38 procent van het totale aantal leerlingen en cursisten staat ingeschreven bij een muziekschool. Van het aantal leerlingen bij muziekscholen is 5 procent dansleerling. Muziekscholen zijn verantwoordelijk voor 35 procent van de totale baten en voor 39 procent van het totale arbeidsvolume.

De creativiteitscentra vormen een kwart van het aantal instellingen, terwijl slechts 13 procent van het totale aantal leerlingen en cursisten hier staat ingeschreven. Zo'n 55 procent van het aantal inschrijvingen bij creativiteitscentra vindt plaats voor cursussen beeldende vorming, gevolgd door inschrijvingen voor dans en drama. Deze nemen samen nog eens bijna een derde van het aantal leerlingen en cursisten voor hun rekening.

In tegenstelling tot de muziekscholen en de gecombineerde instellingen schrijven zich bij de creativiteitscentra hoofdzakelijk personen van 18 jaar of ouder in. De creativiteitscentra zijn meestal relatief klein. Ofschoon zij een kwart uitmaken van het totale aantal instellingen, ligt niet alleen het aandeel in het aantal inschrijvingen lager dan een kwart. Ook het aandeel in de totale baten en het aandeel in het arbeidsvolume ligt veel lager dan een kwart, namelijk beide ca. 9 procent.

De gecombineerde instellingen combineren muzieklessen met lessen in overige typen kunstzinnige vorming. Bij deze instellingen valt verreweg het hoogste aantal inschrijvingen per instelling te noteren. De meeste inschrijvingen vonden plaats bij muziek, beeldende vorming en dans.

De gecombineerde instellingen, die zo'n 30 procent van het totale aantal instellingen uitmaken, zijn verantwoordelijk voor de helft van het totale aantal inschrijvingen. Voor wat betreft het aandeel van deze instellingen in het totale arbeidsvolume van personeel en in het aandeel van de totale baten en lasten nemen zij ruim de helft voor hun rekening.

Over de afgelopen twee decennia is het aandeel van muziekscholen onder instellingen afgenomen. Bedroeg in het begin van de negentiger jaren dit aandeel nog bijna 60 procent, in 2007 ligt dat op 44 procent. Ook het aandeel leerlingen en cursisten is in deze periode afgenomen, namelijk van 50 procent tot 37 procent, terwijl het aandeel van het arbeidsvolume van het personeel terug liep van 55 procent tot 39 procent. Ook het aandeel van de baten/lasten op het totaal liep terug van 52 procent aan het begin van de negentiger jaren tot 35 procent in 2007.

De positie van de creativiteitscentra is de afgelopen decennia vrij stabiel gebleven. Voor wat betreft hun aandeel in het totaal aantal instellingen blijft dit een kwart. Ook hun aandeel in het totaal aantal ingeschreven leerlingen en cursisten blijft met ca. 15 procent stabiel. Hun aandeel in het totale arbeidsvolume van personeel (ca. 10 procent) en hun aandeel in de totale baten en lasten (ca. 10 procent) blijven eveneens vrijwel ongewijzigd.

De gecombineerde instellingen zagen in de afgelopen twee decennia hun aandeel in het totaal aantal instellingen stijgen van 16 procent naar 32 procent. Het aandeel in het

Staat 2
Kerngegevens kunstzinnige vorming naar type instelling, 2005 en 2007

	Einheid	Muziekschool	Creativiteits- centrum	Gecombineerde instelling	Totaal
2005					
Instellingen	1	107	58	72	237
Leerlingen en cursisten	1 000	173	53	222	448
w.o. jeugd	%	79	41	62	65
Mensjaren personeel	1	1 744	401	2 433	4 579
w.o. onderwijzend personeel	%	72	44	59	61
Baten	<i>mln euro</i>	104,9	27,5	163,3	295,8
w.o. subsidies	%	66	56	64	64
les- en cursusgeld	%	29	26	27	27
2007					
Instellingen	1	108	58	79	245
Leerlingen en cursisten	1 000	175	63	238	476
w.o. jeugd	%	76	33	63	63
Mensjaren personeel	1	1 833	389	2 455	4 676
w.o. onderwijzend personeel	%	72	44	62	63
Baten	<i>mln euro</i>	108,1	24,5	176,6	309,1
w.o. subsidies	%	64	57	65	64
les- en cursusgeld	%	30	28	25	27

totaal aantal ingeschreven leerlingen en cursisten nam in dezelfde periode toe van 35 procent tot 50 procent. Ook het aandeel van het arbeidsvolume van hun personeel nam toe, namelijk van 33 procent tot 53 procent, terwijl eveneens het aandeel van de baten en lasten toenam van 36 procent tot 57 procent.

In de hele sector kunstzinnige vorming levert muziek- en dansonderwijs met driekwart van het totale aantal inschrijvingen het grootste aandeel. Het muziek- en dansonderwijs wordt vooral door jongeren gevolgd.

Beeldende vorming heeft ongeveer 15 procent van het aantal inschrijvingen en trekt relatief meer volwassenen.

Drama vormt na muziek, dans en beeldende vorming de grootste groep. Drama is de laatste jaren steeds populairder geworden en het zijn vooral jongeren die zich hier voor laten inschrijven.

Evenals in voorgaande onderzoeken is gevraagd naar het aantal leerlingen en leerkrachten dat bereikt wordt binnen het reguliere onderwijs door de instellingen kunstzinnige vorming. Ook is gevraagd naar het aantal scholen dat wordt bereikt.

Scholen (en dus leerlingen) kunnen bereikt worden doordat medewerkers van de instellingen lesgeven binnen het reguliere onderwijs of bemiddelen tussen scholen en aanbieders van kunst. Daarnaast kunnen leerkrachten bereikt worden via begeleiding en advisering door medewerkers van de instellingen.

Van alle instellingen kunstzinnige vorming bereikt bijna de helft de reguliere scholen door lesgeven; een derde van de instellingen bereikt scholen door bemiddeling en een kwart van de instellingen bereikt leerkrachten middels begeleiding of advies.

Ruim de helft van de instellingen bereikt leerlingen in het reguliere onderwijs door ten minste één van de hier genoemde activiteiten. Bij de muziekscholen ligt dit op ca. 50 procent, bij de creativiteitscentra op zo'n 40 procent en bij de gecombineerde instellingen op ca. 70 procent. In totaal wordt meer dan één miljoen leerlingen bereikt.

De steunfunctie instellingen (de tweedelijnsinstellingen) spelen een belangrijke rol bij de bemiddeling tussen scholen en aanbieders van kunst, en als begeleider/adviseur van leerkrachten; de 7 (uitsluitend) steunfunctie instellingen bereiken zo ruim een half miljoen

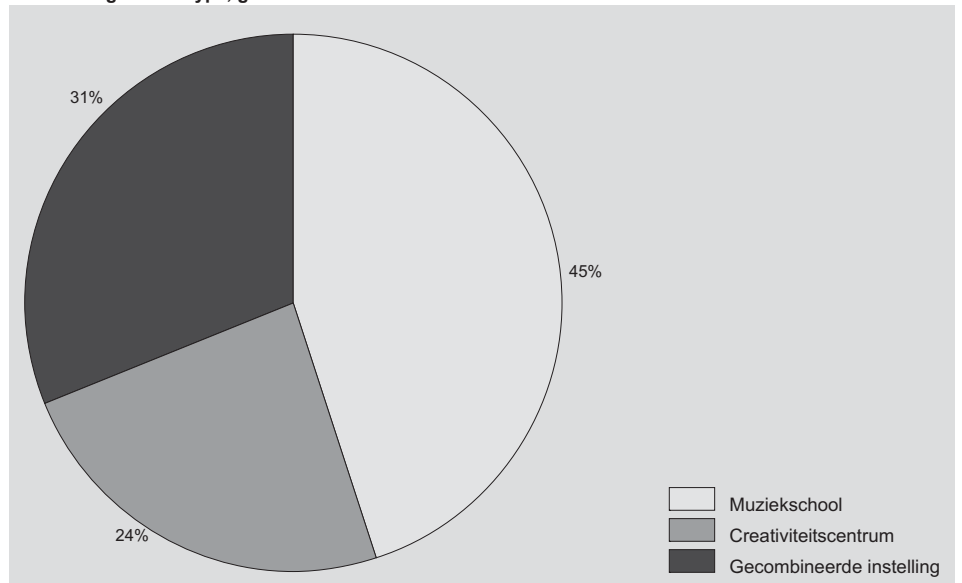
leerlingen in het reguliere onderwijs. In tabel 12 en 13 worden meer gegevens betreffende de steunfunctie-instellingen gepresenteerd.

Staat 3
Leerlingen en cursisten naar type cursus en leeftijdsgroep, 2005 en 2007

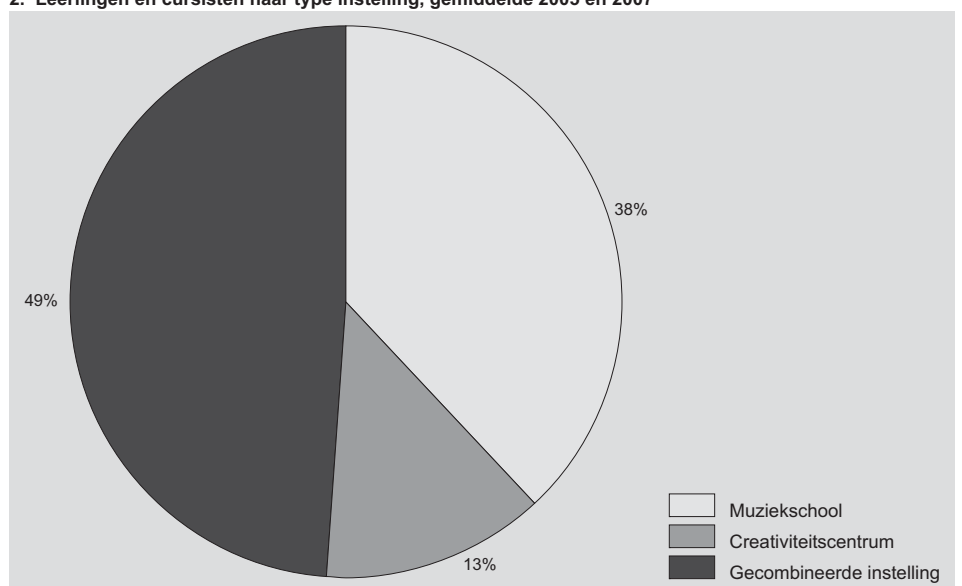
	Leerlingen en cursisten		
	totaal	w.v.	
		jeugd	volwassenen
	<i>1 000</i>	<i>%</i>	
2005			
Muziek	284	75	25
Dans	44	71	29
Beeldend	62	23	77
Audio-visueel	11	27	73
Drama	21	68	32
Literair	4	4	96
Overige	22	63	37
Totaal	448	65	35
2007			
Muziek	281	73	27
Dans	56	62	38
Beeldend	68	26	74
Audio-visueel	15	11	89
Drama	33	77	23
Literair	3	3	97
Overige	20	74	26
Totaal	476	63	37

2. Figuren

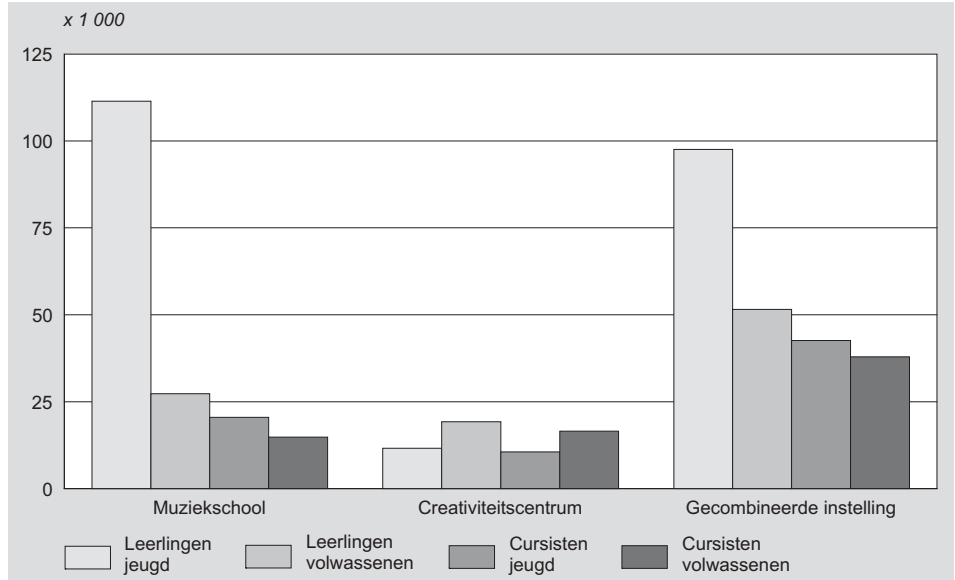
1. Instellingen naar type, gemiddelde 2005 en 2007

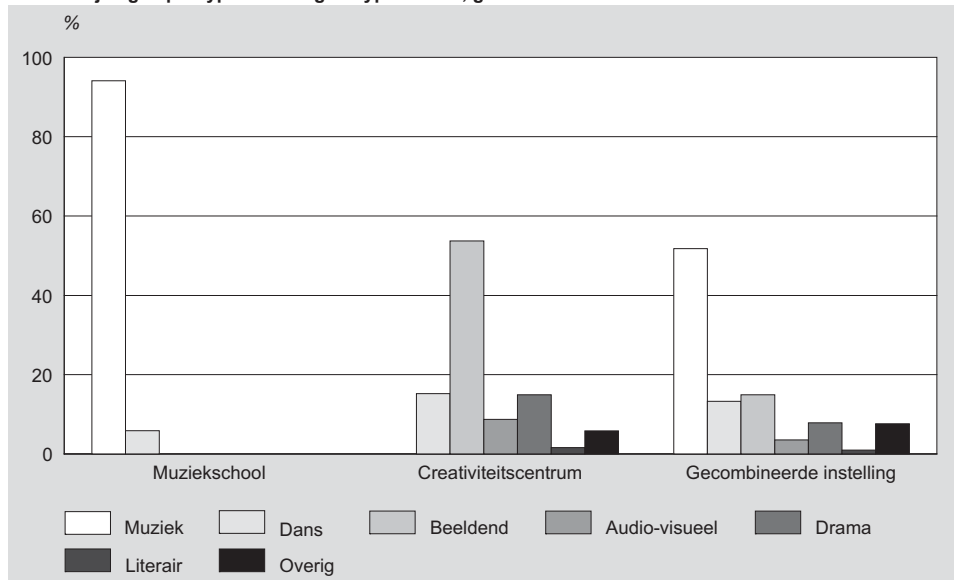
2. Leerlingen en cursisten naar type instelling, gemiddelde 2005 en 2007

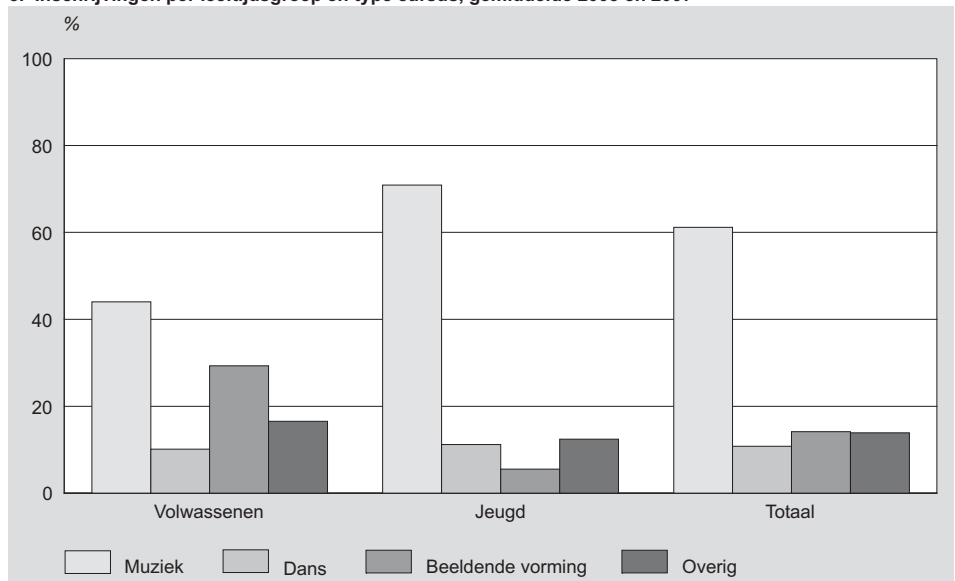
3. Leerlingen en cursisten naar type instelling en leeftijd, gemiddelde 2005 en 2007

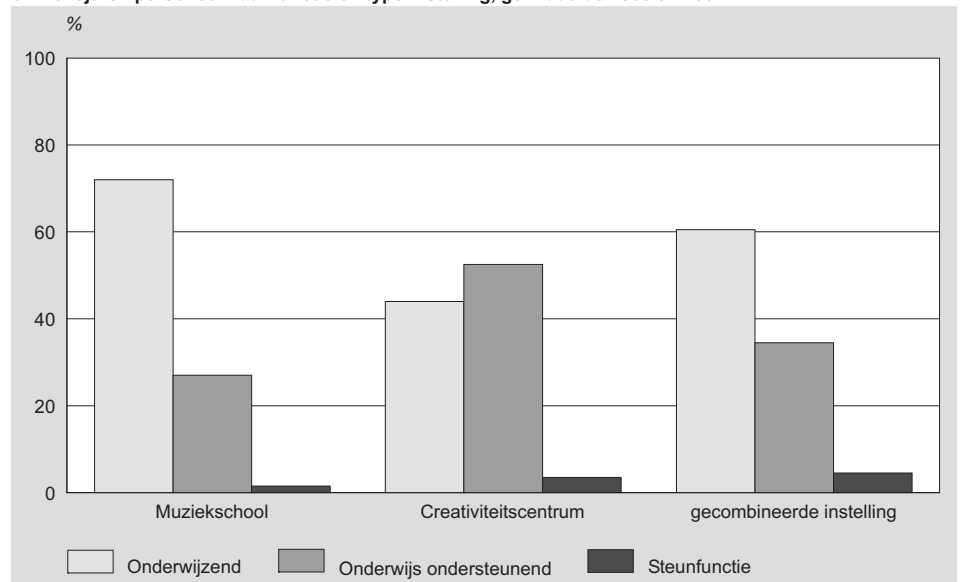
4. Inschrijvingen per type instelling en type cursus, gemiddelde 2005 en 2007

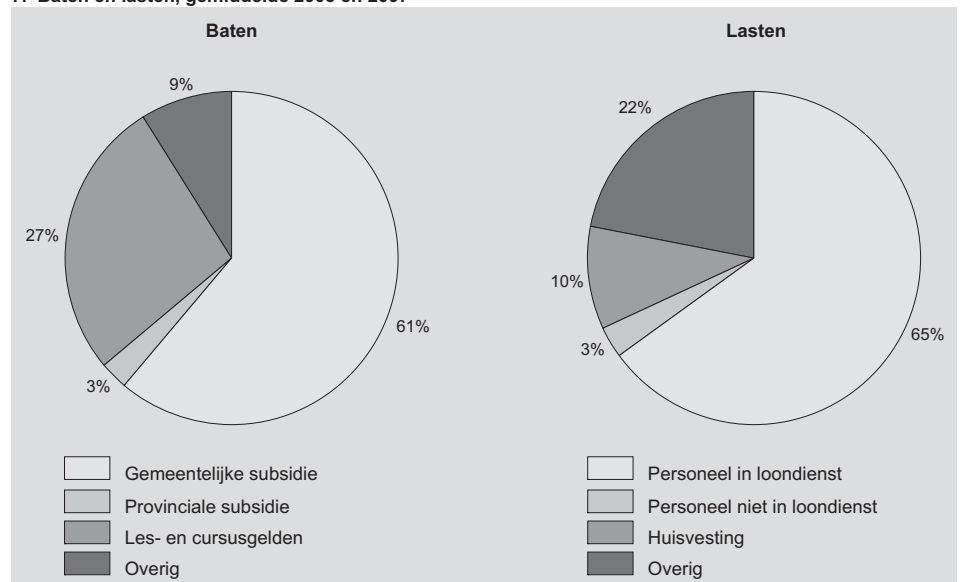
5. Inschrijvingen per leeftijdsgroep en type cursus, gemiddelde 2005 en 2007

6. Mensjaren personeel naar functie en type instelling, gemiddelde 2005 en 2007

7. Baten en lasten, gemiddelde 2005 en 2007

3. Tabellen

Tabel 1
Kunstzinnige vorming

	Eenheid	1991	1995	1997	1999	2001	2003	2005	2007
Instellingen	1	253	250	244	240	235	235	237	245
w.v.									
muziekschool	1	147	140	129	119	109	109	107	108
creativiteitscentrum	1	65	63	63	65	58	58	58	58
gecombineerde instelling	1	41	47	52	56	68	68	72	79
Leerlingen en cursisten	1 000	348	380	379	384	412	430	448	476
w.v.									
muziek	%	69	67	66	65	59	63	63	59
dans	%	9	8	8	9	10	10	10	12
beeldend	%	18	15	16	14	18	16	14	14
audio-visueel	%	2	2	2	1	2	3	3	3
drama	%	2	3	3	4	5	5	5	7
literair	%	0	1	1	3	1	1	1	1
overige	%	1	4	4	3	5	3	5	4
Mensjaren personeel	1	4 485	4 275	4 375	4 407	4 499	4 606	4 579	4 676
w.v.									
onderwijzend	1	3 405	3 005	3 065	3 075	3 053	3 069	2 910	3 053
onderwijs ondersteunend	1	960	1 145	1 180	1 271	1 268	1 352	1 507	1 477
steunfunctie	1	120	130	130	.	179	185	161	147
Baten	mln euro	166,8	189,3	202,7	212,0	241,5	266,1	295,8	309,1
w.v.									
gemeentelijke subsidie	mln euro	113,7	126,2	133,4	140,9	148,7	158,0	181,4	189,0
provinciale subsidie	mln euro	3,8	3,6	2,7	2,7	3,9	8,8	7,8	8,7
les- en cursusgeld	mln euro	43,3	53,0	57,3	58,7	67,3	74,5	81,0	83,8
overige	mln euro	5,9	6,4	9,3	9,7	21,6	24,8	25,6	27,6
Lasten	mln euro	167,4	189,2	202,9	212,0	241,5	266,1	295,8	309,1
w.v.									
personeelskosten	mln euro	128,1	142,9	151,4	156,6	171,7	193,2	213,0	220,1
huisvestingskosten	mln euro	19,9	19,8	21,9	22,1	23,6	29,6	30,7	33,2
overige	mln euro	19,4	26,5	29,7	33,3	46,2	43,3	52,1	55,9

Tabel 2
Kerngegevens naar type instelling, 2005 en 2007

	Einheid	Muziekschool	Creativiteits- centrum	Gecombineerde instelling	Totaal
2005					
Instellingen	1	107	58	72	237
Leerlingen en cursisten	1 000	173	53	222	448
w.v.					
muziek	%	95	0	54	63
dans	%	5	14	12	10
beeldend	%	0	57	14	14
audio-visueel	%	0	8	3	3
drama	%	0	11	7	5
literair	%	0	2	1	1
overige	%	0	8	8	5
Mensjaren personeel	1	1 744	401	2 433	4 579
w.o.					
onderwijzend	%	72	44	59	61
Baten	mln euro	104,9	27,5	163,3	295,8
w.o.					
gemeentelijke subsidie	%	65	54	60	61
provinciale subsidie	%	1	2	4	3
les- en cursusgeld	%	29	26	27	27
Lasten	mln euro	104,9	27,5	163,3	295,8
w.o.					
personeelskosten	%	78	64	70	72
huisvestingskosten	%	10	18	13	12
2007					
Instellingen	1	108	58	79	245
Leerlingen en cursisten	1 000	175	63	238	476
w.v.					
muziek	%	94	0	49	59
dans	%	6	16	14	12
beeldend	%	–	51	15	14
audio-visueel	%	–	9	4	3
drama	%	–	19	9	7
literair	%	–	1	1	1
overige	%	–	4	7	4
Mensjaren personeel	1	1 833	389	2 455	4 676
w.o.					
onderwijzend	%	72	44	62	63
Baten	mln euro	108,1	24,5	176,6	309,1
w.o.					
gemeentelijke subsidie	%	63	55	61	61
provinciale subsidie	%	1	2	4	3
les- en cursusgeld	%	30	28	25	27
Lasten	mln euro	108,1	24,5	176,6	309,1
w.o.					
personeelskosten	%	77	62	69	71
huisvestingskosten	%	10	17	14	13

Tabel 3
Kerngegevens naar provincie, 2005 en 2007

	Einheid	Gr.	F.	D.	Ov.	Fl.	Gld.	U.	NH.	ZH.	Z.	NB.	L.	Ned.	
2005															
Instellingen	1	12	14	5	19	5	30	13	39	35	8	40	17	237	
Leerlingen en cursisten	1 000	21	31	18	38	8	42	29	59	80	13	73	36	448	
w.v.															
muziek	%	59	75	75	69	66	63	63	72	50	62	59	69	63	
dans	%	13	4	11	7	13	8	13	7	9	11	16	7	10	
beeldend	%	20	11	9	14	12	15	12	12	16	19	16	7	14	
overige	%	8	8	5	9	8	14	12	10	25	7	9	16	13	
Mensjaren personeel	1	177	270	167	382	123	542	236	608	802	125	741	404	4 579	
w.o.															
onderwijzend	%	57	70	73	60	58	58	52	62	58	63	66	64	61	
Baten	mln euro	8,3	15,6	9,5	25,4	8,2	37,1	17,4	45,4	52,2	7,2	42,0	27,3	295,8	
w.o.															
gemeentelijke subsidie	%	49	65	63	63	63	58	58	57	60	64	65	65	61	
provinciale subsidie	%	1	0	0	0	9	9	0	6	0	1	1	0	3	
les- en cursusgeld	%	28	28	26	26	24	21	33	30	29	30	29	31	27	
Lasten	mln euro	8,3	15,6	9,5	25,4	8,2	37,1	17,4	45,4	52,2	7,2	42,0	27,3	295,8	
w.o.															
personeelskosten	%	73	79	80	80	69	69	72	69	73	75	72	81	72	
huisvestingskosten	%	8	9	8	8	14	15	11	14	11	13	14	7	12	
2007															
Instellingen	1	13	14	5	20	4	32	14	38	35	9	42	19	245	
Leerlingen en cursisten	1 000	23	26	14	42	8	45	32	64	86	16	81	39	476	
w.v.															
muziek	%	46	75	71	65	57	58	56	69	50	43	55	69	59	
dans	%	9	7	13	9	17	12	13	7	11	13	19	10	12	
beeldend	%	19	9	11	13	14	17	12	11	17	25	16	10	14	
overige	%	25	9	5	13	12	12	18	12	23	20	11	12	15	
Mensjaren personeel	1	185	261	149	389	186	552	248	597	736	142	777	455	4 676	
w.o.															
onderwijzend	%	57	70	71	61	73	61	56	61	64	64	66	64	63	
Baten	mln euro	10,7	16,1	10,2	25,8	7,7	38,2	20,0	42,6	55,4	8,9	43,0	30,1	309,1	
w.o.															
gemeentelijke subsidie	%	56	65	65	63	60	58	59	54	65	55	62	66	61	
provinciale subsidie	%	2	0	0	1	10	10	0	7	0	1	1	2	3	
les- en cursusgeld	%	25	27	25	27	27	21	31	33	26	26	29	25	27	
Lasten	mln euro	10,7	16,1	10,2	25,8	7,7	38,2	20,0	42,6	55,4	8,9	43,0	30,1	309,1	
w.o.															
personeelskosten	%	74	79	75	72	68	67	69	70	71	70	73	72	71	
huisvestingskosten	%	9	10	15	10	15	16	13	12	12	16	12	12	13	

Tabel 4
Kerngegevens per instelling naar grootteklasse docenturen van de instelling, 2005 en 2007

	Eenheid	Arbeidsvolume docenten								Totaal
		minder dan 2,5 mens-jaar	2,5 tot 5 mens-jaren	5 tot 10 mens-jaren	10 tot 15 mens-jaren	15 tot 20 mens-jaren	20 tot 25 mens-jaren	25 tot 30 mens-jaren	30 mens-jaren en meer	
2005										
Instellingen	1	49	37	38	46	24	13	11	19	237
Leerlingen en cursisten	1	660	823	1 383	1 811	1 794	2 926	4 074	6 458	1 890
w.v.										
muziek	%	29	28	62	76	81	80	77	58	63
dans	%	12	10	15	7	6	9	10	10	10
beeldend	%	40	37	16	8	8	6	8	11	14
overige	%	19	20	7	9	5	5	5	21	13
Mensjaren personeel	1	4	6	11	19	24	32	42	74	19
w.o.										
onderwijzend	%	38	54	68	64	70	70	66	61	64
Baten	1 000 euro	414	360	649	1 253	1 431	1 818	2 597	4 911	1 248
w.o.										
gemeentelijke subsidie	%	57	54	59	55	63	63	67	65	61
provinciale subsidie	%	2	1	1	8	1	3	0	2	3
les- en cursusgeld	%	23	31	30	29	29	28	26	26	27
Lasten	1 000 euro	414	360	649	1 253	1 431	1 818	2 597	4 911	1 248
w.o.										
personeelskosten	%	67	71	71	71	76	74	75	71	72
huisvestingskosten	%	17	17	12	10	12	11	11	13	12
2007										
Instellingen	1	51	35	42	51	27	10	7	22	245
Leerlingen en cursisten	1	789	908	1 297	1 976	2 092	2 705	3 955	6 234	1 941
w.v.										
muziek	%	24	24	63	67	75	77	83	55	59
dans	%	15	14	14	9	8	13	10	13	12
beeldend	%	37	38	14	11	8	5	3	12	14
overige	%	24	24	9	13	9	5	4	20	15
Mensjaren personeel	1	4	6	11	19	24	32	40	70	19
w.o.										
onderwijzend	%	34	56	68	66	70	71	68	66	65
Baten	1 000 euro	406	337	734	1 174	1 512	1 823	2 559	4 953	1 262
w.o.										
gemeentelijke subsidie	%	44	54	57	58	60	64	68	66	61
provinciale subsidie	%	18	?	1	4	1	2	0	2	3
les- en cursusgeld	%	23	32	29	30	30	28	25	24	27
Lasten	1 000 euro	406	337	734	1 174	1 512	1 823	2 559	4 953	1 262
w.o.										
personeelskosten	%	62	71	70	72	77	75	75	70	71
huisvestingskosten	%	13	15	15	10	11	11	12	14	13

Tabel 5
Kerngegevens naar gemeentegrootteklasse, 2005 en 2007

	Eenheid	Gemeentegrootte					Totaal
		tot 20 000 inwoners	20 000 tot 50 000 inwoners	50 000 tot 100 000 inwoners	100 000 tot 200 000 inwoners	200 000 inwoners en meer	
2005							
Instellingen	1	37	98	56	31	15	237
Leerlingen en cursisten	1 000	27	146	131	89	55	448
w.v.							
muziek	%	93	67	65	58	52	63
dans	%	4	10	10	9	7	10
overige	%	3	23	25	33	41	27
Mensjaren personeel	1	336	1 274	1 259	1 122	587	4 579
w.o.							
onderwijzend	%	73	67	61	57	50	61
Baten	<i>mln euro</i>	16,6	79,0	84,5	73,9	41,8	295,8
w.o.							
gemeentelijke subsidie	%	65	63	63	58	60	61
provinciale subsidie	%	0	1	3	6	0	3
les- en cursusgeld	%	31	29	26	26	27	27
Lasten	<i>mln euro</i>	16,6	79,0	84,5	73,9	41,8	295,8
w.o.							
personeelskosten	%	81	76	70	68	71	72
huisvestingskosten	%	7	11	13	14	12	12
2007							
Instellingen	1	37	105	59	31	13	245
Leerlingen en cursisten	1 000	27	168	136	91	55	476
w.v.							
muziek	%	91	59	62	55	44	59
dans	%	6	12	12	13	11	12
overige	%	3	29	26	32	45	29
Mensjaren personeel	1	330	1 376	1 304	1 206	461	4 676
w.o.							
onderwijzend	%	74	67	62	59	55	63
Baten	<i>mln euro</i>	15,9	84,9	90,6	77,4	40,4	309,1
w.o.							
gemeentelijke subsidie	%	64	62	61	56	68	61
provinciale subsidie	%	0	1	4	6	0	3
les- en cursusgeld	%	32	29	27	26	25	27
Lasten	<i>mln euro</i>	15,9	84,9	90,6	77,4	40,4	309,1
w.o.							
personeelskosten	%	81	75	70	67	70	71
huisvestingskosten	%	7	11	14	15	11	13

Tabel 6
Leerlingen en cursisten naar type instelling en leeftijdsgroep, 2005 en 2007

	Einheid	Muziekschool	Creativiteits- centrum	Gecombineerde instelling	Totaal
2005					
<i>Leerlingen</i>					
Totaal	1 000	138	29	148	315
gemiddeld per instelling	1	1 293	494	2 053	1 329
w.o.					
jeugd	%	82	34	65	70
<i>Cursisten</i>					
Totaal	1 000	34	25	74	133
gemiddeld per instelling	1	322	425	1 025	561
w.o.					
jeugd	%	59	42	50	51
<i>Leerlingen en cursisten</i>					
Totaal	1 000	173	53	222	448
gemiddeld per instelling	1	1 616	919	3 078	1 890
w.o.					
jeugd	%	79	41	62	65
2007					
<i>Leerlingen</i>					
Totaal	1 000	139	33	151	323
gemiddeld per instelling	1	1 288	570	1 905	1 317
w.o.					
jeugd	%	78	41	66	68
<i>Cursisten</i>					
Totaal	1 000	36	29	87	153
gemiddeld per instelling	1	334	508	1 105	624
w.o.					
jeugd	%	57	38	47	48
<i>Leerlingen en cursisten</i>					
Totaal	1 000	175	63	238	476
gemiddeld per instelling	1	1 623	1 079	3 010	1 941
w.o.					
jeugd	%	76	33	63	63

Tabel 7
Leerlingen en cursisten naar type cursus en leeftijdsgroep, 2005 en 2007

	Leerlingen		Cursisten		Totaal	
	jeugd	volwassenen	jeugd	volwassenen	jeugd	volwassenen
	%					
2005						
Muziek	80	49	52	38	74	45
Dans	11	9	9	6	11	8
Beeldend	3	30	10	31	5	30
Audio-visueel	0	4	4	7	1	5
Drama	4	4	8	6	5	4
Literair	0	2	0	3	0	2
Overige	1	3	17	9	5	5
Totaal (x 1 000) (=100%)	220	95	71	62	290	157
2007						
Muziek	76	53	47	31	68	43
Dans	12	12	10	11	12	12
Beeldend	5	26	8	31	6	28
Audio-visueel	0	2	1	15	1	8
Drama	6	4	16	4	8	4
Literair	0	1	0	2	0	2
Overige	1	1	17	6	5	3
Totaal (x 1 000) (=100%)	222	101	77	76	298	177

Tabel 8
Leerlingen en cursisten naar type cursus en leeftijdsgroep, 2005 en 2007

	Leerlingen		Cursisten		Leerlingen en cursisten	
	totaal	w.o. jeugd	totaal	w.o. jeugd	totaal	w.o. jeugd
	1 000	%	1 000	%	1 000	%
2005						
Muziek	223	79	61	60	284	75
Dans	34	73	10	64	44	71
Beeldend	36	20	27	27	62	23
Audio-visueel	4	9	7	38	11	27
Drama	12	72	9	61	21	68
Literair	2	5	2	2	4	4
Overige	4	43	17	68	22	63
Totaal	315	70	133	53	448	65
2007						
Muziek	221	76	60	60	281	73
Dans	39	68	16	48	56	62
Beeldend	38	31	30	21	68	26
Audio-visueel	3	23	12	8	15	11
Drama	17	74	15	80	33	77
Literair	1	1	2	4	3	3
Overige	2	63	18	76	20	74
Totaal	323	69	153	50	476	63

Tabel 9
Personeel naar functie en type instelling, 2005 en 2007

	Einheid	Muziekschool	Creativiteits- centrum	Gecombineerde Instelling	Totaal
2005					
Werkzame personen	1	4 500	1 900	6 800	13 200
w.v.					
onderwijzend personeel	%	85	75	77	80
onderwijs ondersteunend	%	14	20	19	17
steunfunctie	%	1	4	4	3
Mensjaren personeel	1	1 744	401	2 433	4 579
w.v.					
onderwijzend personeel	%	72	44	59	61
onderwijs ondersteunend	%	27	53	35	35
steunfunctie	%	1	3	5	4
2007					
Werkzame personen	1	4 800	1 800	6 300	12 800
w.v.					
onderwijzend personeel	%	85	75	76	79
onderwijs ondersteunend	%	14	20	21	18
steunfunctie	%	1	5	3	3
Mensjaren personeel	1	1 833	389	2 455	4 676
w.v.					
onderwijzend personeel	%	72	44	62	63
onderwijs ondersteunend	%	27	52	34	34
steunfunctie	%	2	4	4	3

Tabel 10
Mensjaren personeel in loondienst naar functie en type instelling, 2005 en 2007

	Einheid	Muziekschool	Creativiteits- centrum	Gecombineerde Instelling	Totaal
2005					
Mensjaren personeel in loondienst	1	1 659	347	2 324	4 330
w.v.					
onderwijzend personeel	1	1 279	171	1 461	2 910
onderwijs ondersteunend	1	439	213	855	1 507
w.v.					
directie	%	22	17	9	14
staf	%	18	21	23	21
administratie	%	39	27	39	38
beheer	%	16	29	20	20
overig	%	6	6	9	8
steunfunctie	1	27	17	118	161
2007					
Mensjaren personeel in loondienst	1	1 750	339	2 368	4 456
w.v.					
onderwijzend personeel	1	1 339	169	1 545	3 053
onderwijs ondersteunend	1	461	201	814	1 477
w.v.					
directie	%	20	18	10	14
staf	%	17	17	18	18
administratie	%	40	28	35	36
beheer	%	16	30	23	22
overig	%	6	6	13	10
steunfunctie	1	32	19	96	147

Tabel 11
Baten en Lasten naar type instelling, 2005 en 2007

	Einheid	Muziekschool	Creativiteits- centrum	Gecombineerde instelling	Totaal
2005					
Baten	<i>mln euro</i>	104,9	27,5	163,3	295,8
w.v.					
gemeentelijke subsidie	%	65	54	60	61
provinciale subsidie	%	1	2	4	3
les- en cursusgeld	%	29	26	27	27
overige baten	%	6	18	9	9
Lasten	<i>mln euro</i>	104,9	27,5	163,3	295,8
w.v.					
personeel in loondienst	%	73	61	60	65
personeel niet in loondienst	%	2	1	3	2
scholing en overige personeelskosten	%	3	2	7	5
huisvestingskosten	%	10	18	13	12
overige lasten	%	13	18	18	16
2007					
Baten	<i>mln euro</i>	108,1	24,4	176,6	309,1
w.v.					
gemeentelijke subsidie	%	63	55	61	61
provinciale subsidie	%	1	2	4	3
les- en cursusgeld	%	30	28	25	27
overige baten	%	6	15	10	9
Lasten	<i>mln euro</i>	108,1	24,4	176,6	309,1
w.v.					
personeel in loondienst	%	73	58	62	65
personeel niet in loondienst	%	2	1	4	3
scholing en overige personeelskosten	%	3	2	3	3
huisvestingskosten	%	10	17	14	13
overige lasten	%	13	21	18	16

Tabel 12
Kerngegevens steunfunctie-instellingen ¹⁾, gemiddelde 2005 en 2007

	Eenheid	Steunfunctie instelling
Instellingen	1	7
Werkzame personen	1	200
w.v.		
steunfunctie	%	53
onderwijzend, ondersteunend	%	47
Mensjaren personeel	1	156
w.v.		
steunfunctie	%	46
ondersteunend	%	54
Baten	mln euro	24,7
w.v.		
gemeentelijke subsidies	%	3
provinciale subsidies	%	75
lesgelden	%	8
overige baten	%	13
Lasten	mln euro	24,7
w.v.		
personeelskosten	%	52
huisvestingskosten	%	5
overige kosten	%	43

1) Dit zijn instellingen die uitsluitend werkzaamheden verrichten voor de coördinatie en ondersteuning van lesprogramma's in scholen e.d.

Tabel 13
Bereik van instellingen kunstzinnige vorming in het onderwijs en bereikte aantallen naar type dienstverlening, 2005 en 2007

	Percentage van de instellingen met bereik in onderwijs				Bereikte aantallen
	basis-onderwijs	voortgezet onderwijs		regionale opleidingscentra	
		basisvorming	bovenbouw		
2005	%				1 000
totaal instellingen (=237)					
bereik scholen dmv lesgeven	45	23	15	4	47
bereik scholen dmv bemiddeling	28	17	12	3	32
bereik leerkrachten dmv begeleiding/advies	22	7	6	1	24
bereik leerlingen door een van bovenstaande activiteiten	50	27	20	6	53
w.v. muziekscholen (=107)					
bereik scholen dmv lesgeven	49	14	7	0	49
bereik scholen dmv bemiddeling	22	10	7	0	27
bereik leerkrachten dmv begeleiding/advies	18	4	2	0	19
bereik leerlingen door een van bovenstaande activiteiten	50	15	11	0	51
w.v. creativiteitscentrum (=58)					
bereik scholen dmv lesgeven	22	24	12	2	31
bereik scholen dmv bemiddeling	19	17	9	3	26
bereik leerkrachten dmv begeleiding/advies	12	9	7	0	16
bereik leerlingen door een van bovenstaande activiteiten	31	24	14	5	38
w.v. gecombineerde instelling (=72)					
bereik scholen dmv lesgeven	58	35	28	13	58
bereik scholen dmv bemiddeling	43	26	22	7	46
bereik leerkrachten dmv begeleiding/advies	38	11	13	28	38
bereik leerlingen door een van bovenstaande activiteiten	64	46	38	16	67
2007					
totaal instellingen (=245)					
bereik scholen dmv lesgeven	48	27	16	4	49
bereik scholen dmv bemiddeling	31	22	15	6	37
bereik leerkrachten dmv begeleiding/advies	23	8	5	0	25
bereik leerlingen door een van bovenstaande activiteiten	53	32	22	8	57
w.v. muziekscholen (=108)					
bereik scholen dmv lesgeven	47	14	8	0	48
bereik scholen dmv bemiddeling	20	10	7	1	26
bereik leerkrachten dmv begeleiding/advies	17	5	2	0	19
bereik leerlingen door een van bovenstaande activiteiten	50	16	12	1	52
w.v. creativiteitscentrum (=58)					
bereik scholen dmv lesgeven	24	24	14	2	29
bereik scholen dmv bemiddeling	21	17	12	5	28
bereik leerkrachten dmv begeleiding/advies	5	5	5	0	12
bereik leerlingen door een van bovenstaande activiteiten	34	24	17	9	40
w.v. gecombineerde instelling (=79)					
bereik scholen dmv lesgeven	66	47	29	13	66
bereik scholen dmv bemiddeling	54	42	28	14	58
bereik leerkrachten dmv begeleiding/advies	44	14	10	1	44
bereik leerlingen door een van bovenstaande activiteiten	72	61	39	18	76
instellingen met uitsluitend steunfunctie (=7)					
bereik scholen dmv lesgeven	20	0	0	0	20
bereik scholen dmv bemiddeling	100	80	60	60	100
bereik leerkrachten dmv begeleiding/advies	80	60	40	40	80
bereik leerlingen door een van bovenstaande activiteiten	100	80	40	20	100

Gebruikte begrippen

Instelling

Een juridisch zelfstandige rechtspersoon met een eigen begroting, zonder winstoogmerk, doorgaans een stichting, met activiteiten op het gebied van kunstzinnige vorming. Beroepsonderwijs op het gebied van kunst, muziek, ballet en creatieve vaardigheden wordt niet tot kunstzinnige vorming gerekend.

Kunstzinnige vorming

Activiteit waarbij leerervaringen bij amateurs tot stand worden gebracht met inzet van kunstzinnige middelen.

Type instelling

Er worden 4 typen instellingen voor kunstzinnige vorming onderscheiden, te weten:

- muziekschool: een instelling waar muzieklessen en soms ook danslessen gegeven worden;
- creativiteitscentrum: een instelling waar cursussen gegeven worden als dans, beeldende kunst, audiovisuele, dramatische en/ of literaire vorming;
- gecombineerde instelling: een combinatie van muziekschool en creativiteitscentrum;
- steunfunctie-instelling: instelling die werkzaamheden verricht voor de coördinatie en ondersteuning van lesprogramma's in scholen, club- en buurthuizen e.d.

Inschrijving

Een overeenkomst tussen persoon en instelling voor kunstzinnige vorming voor het volgen van een specifieke cursus. Personen die meerdere cursussen volgen staan hierbij meerdere keren ingeschreven.

Jeugd

Ingeschreven persoon jonger dan 18 jaar.

Volwassene

Ingeschreven persoon van 18 jaar of ouder.

Leerling

Een persoon die zich ingeschreven heeft voor een cursus van meer dan 20 weken.

Cursist

Een persoon die zich ingeschreven heeft voor een cursus van maximaal 20 weken.

Personeel

Alle bezoldigd personeel, dat wil zeggen alle personeel in loondienst en alle personeel niet in loondienst, zoals uitzendpersoneel en personeel dat werkt op honorarium basis of via een WSW-regeling e.d. Vrijwilligers zijn niet bij het personeel inbegrepen.

Onderwijzend personeel

Personeel dat lessen en/of cursussen geeft.

Onderwijs ondersteunend personeel

Personeel dat werkzaamheden verricht op het gebied van algehele leiding, organisatie en/ of administratie.

Steunfunctie personeel

Personeel dat werkzaamheden verricht voor de coördinatie en ondersteuning van lesprogramma's in scholen, club- en buurthuizen e.d.

Mensjaar onderwijzend personeel

1 560 uren per jaar.

Mensjaar overig personeel

1 872 arbeidsuren per jaar.

Medewerkers publicatie

Auteurs:

Drs. H. Visser

Mevr. drs. J.A.J. van der Meulen

